

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

קלאסי אירופי, ואת שירת המורח והתנ"ך על פילוסופיה שהביאה לתאי הנזים. בשער האחורי של הגיליון תפרסמה רשימה נוספת של מועמדות לתחרות "צברית '56".

בשער הגיליון: כוכבת צעירה מינה כרוכי.

נשק קומוניסטי למצריים * היהודי של הרי טרומן *

אליעזר שוסטק הופך את בניין הוועד הפועל לבית מלון

"העולם הזה" 955
תאריך: 2.2.1956

שלת המגינים התפורה, הפרחחים החלו לזהות קומוניסטים בודדים, להקיפם ולהכותם.

לשווא צעק גבר בגיל העמידה: "אני לא קומוניסט!" מכת מוטעף על קרחתו שיכנעה אותו לשתוק, להימלט לעבר חנות הפרחים אופרה שבקירבת מקום. בעל החנות, שיצא להרחיק את הצובאים על חנותו, נחשד אף הוא בקומוניזם וספג כמה חבטות על ראשו. רק אז החליטה המיטרה להוכיח את קיומה. ארי בעה פרשים הרחיקו את הקהל מחנות הפרחים. פילסו דרך למוכה שהוסיף להת-בצל: "אינו קומוניסט!"

אחד ממארגני האסיפה נשאל מדוע לא גרתעו מקיומה על אף הלחץ המר של אסיפות דומות. השיב האיש: "מה לא עושים למען השלום!"

מנגנון החושך

מכשיריו של גנב

לפני שבועיים נכנסה אשתו של השגי ריר האמריקאי החדר-המיטות של ביתה הרמתריגני, ונתקלה בדמות זרה. היה זה גנב. האשה לא איבדה את עשתונותיה. היא הזעיקה עזרה, אולם הגנב ברח. הוא רק השאיר כמה מכשירים במקום. היו אלה במיקרה מכשירי-האזנה.

לפני כן קרה מיקרה בלתי-נעימים גם בשגרירות הבריטית. היא פנתה למישרד החוץ, ביקשה להסיר כמה חוטים מבית סמוך. חוטים אלה היו מפריעים להם. הודו עובדי השגרירות בתמימות, אלא שבמיקרה הם הוליקו לתוך בניין השגרירות.

אנשים

● ח"כ חרות אליעזר שוסטק * בשיחה על מה שתידר לקרות בארץ כאשר חרות תעלה לשלטון: "מבניין הוועד הפועל של ההסתדרות נעשה בית-מלון. יש בו המון חדרים."

● הצהרתו מעריב: "אילו העלתה עימה המרת יפה ירקוני לבמה את בעלה, שייקה ירקוני, היתה לה הצלחה עוד יותר גדולה."

● כאשר בא שרי-החקלאות קדיש לוז לבקר בבית-החרושת לסוכר בעפולה, נתי קל להפתעתו בשומר-סוף שמיאן בכל תור קף להרשות לו להיכנס: "תבוא מחר", אמר השומר, "היום אי אפשר לבקר. היום עימד לבוא הנה שרי-החקלאות..."

● ראש הממשלה דויד בן-גוריון: "אין עזה בארץ שאינה מיוצגת כיום בקצונה של צה"ל. יש רק קשיים עם התימנים, שאנים מגלים נטייה לשלוט."

● דן בן אמוץ וחיים חפר התי-יישבו השבוע לחבר מודעות מקוריות לסיפרים ילקוט הכזבים, העומד לצאת לאור בחודש הבא. אחת מהן: "עשרה אנשים מתו היום ברחוב שינקין! תשעה מתו לק" נות את ילקוט הכזבים ואחד מת מצחוק אחרי שקרא את הספר!"

* כיום שרי-הבריאות בממשלת בגין.

כגיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק פורסם הו"ח על כפריסין, תחת כותרת שהוכירה את ימי המאבק בשילטון הבריטי: "גם לימסול היא ארץ-ישראל". ככתבה מיוחדת, תחת הכותרת "אהבה צברית", ראו אור מיכתביה האחרונים של שושנה הריציון, אחותו של מאיר הריציון, שגבר צחה טאיוור יב-המלח. כתבו המשוטט של השבועון באירופה, עמנו קינן, כתב על "החיים המתים והחיים החיים" — מה קורה כאשר נפגש בן אסיה עם תרבות המערב והמזרח? וידוי אישי של צעיר וליד הארץ המפסק את התשובה: הוא מקדיף את הריקוד ההודי הסיני על התנועות המנוחות של באלט

העם

כוח במותניים

דממה מורה הוסיפה השבוע לשרור על פני ישראל על אף הרוחות השורקות וגשמי הסערה. עם הגיע המישלוח הראי שון של נשק קומוניסטי למצריים נפתח הוויכוח הגדול. כל אדם הבין כי גורל המדינה עומד להחתיך וכי יש צורך בהחלטה ברורה וקיצונית — למילחמה או לשלום.

מאז לא קרה דבר שישנה את חומרת המצב. להיפך, הוא הוסיף להחמיר מיום ליום. שעה שהנשק המשיך לזרום למצריים ולעיראק, ומעצמות העולם הבליטו בגלוי את רצונן לנטוש את ישראל.

אולם ישראל לא החליטה שום החלטה. לטה שהיא. אט אט שככה ההתרגשות, ירד המתח. כמו תועי-מידבר הגוועים בי צמא והוחלים בשארית כוחם לפאסה-מירי-גנה רחוקה ובוגדנית, רצו נציגי ישראל אחר הבטחות הנשק האמריקאיות שאינם יכולות להתממש ברצינות. היתה זאת הרי פעולת היחידה שהוסכם עליה.

ישון נופל על לשון. אמר השבוע ציניקן: "שרת הציע מתינות. בן-גוריון החליט על מדיניות של המתנה. בינתיים מחכים למתנות (של יהודי אמריקה), ובסופו של דבר חולה כל המדיניות הישראלית כמו בן-גוריון עצמו במחלת המתנה. אפשר היה להסיק מסקנה עגומה על אותו מישקל: לצמרת הישראלית חסר הרי כוח במותניים. בשעת ההכרעה הגורלית, כשהכל היה מונח על כפות המישקל נופל לשון על לשון-המאזניים."

היסטוריה

היהודי הנצחי

אסתר המלכה שהצילה את עמה תוך שיחת-אהבים עם המלך אחשוורוש השיי כור, יסדה מסורת בישראל. בכל דור ודור קם לפחות יהודי אחד, שהיא במיקר זה קרוב לפרץ הור, ניצל את קשריו האישיים כדי לבטל גזירה שאיימה למוטט כליל את סוכת דויד הנופלת.

השבוע, כשפירסם נשיא ארצות-הברית לשעבר, הארי טרומן, פרק נוסף מוכר רונותיו, נתגלה כי גם בשנים האחרונות לא חסרה תופעה יהודית נצחית זו, וכי היה לה חלק נכבד בקרב על הקמת ישראל. חלק הפעם: אדי יעקובסון.

חנות לנדנדריה. בימי מילחמת-העיר למ הראשונה נזדמן אותו אדי, יהודי קטן ממדינת מיסורי, ביחידה אחת של חיל-התותחנים האמריקאי, עם סגן-מישנה ממושקף בשם הארי טרומן. השניים ביצו עו פעולה חשובה מאוד: הם אספו שני דולרים מכל קצין ביחידה, הקימו שק"ם פרטי, שסיפק לקצינים את כל הדרוש להם. עם סיום המיבצע הוחזרו לכל הקצאי גם הדולרים שהשקיעו בתוספת ריבית ורווחים. השניים הועלו לדרגת סגן.

לקח זה לא נשכח מהם. אחרי המיל-חמה, כשבקש סרן הארי טרומן עיסוק אזרחי, הקים עם חברו אדי שותפות להנהלת חנות לגלנטריה. החנות פאטה את הרגל, וגרמה לכך שהשותף האחר יתמסר בליט ברירה לפוליטיקה. כעבור עשרים שנה הוא הפך לנשיא ארצות-

הברית. הוא לא שכת את אדי. היהודי הקטן ממיסורי היה יכול לבקר בבית הלן ככל שעלה על ליבו. מרדכי היהודי. כשפרצו הקרבות בי ארץ-ישראל, הפעילו ציוני אמריקה לחץ אדיר על הבית הלבן, טרומן, שעמד מול הלחץ הנגדי של מדינאיו ומצביאיו, שהתי-נגדו בתוקף למדינה עברית, הטיל מצור על עצמו וסירב להיפגש עם כל מנהיג יהודי שהוא. רק איש אחד היה מסוגל לפרוץ את המצור. שותפו לשק"ם ולחנות הגלנטריה פרץ אליו, דרש ממנו לקבל את תיים וייצמן לראיון. כמו אחשוורוש לאסתר המלכה, נעתר טרומן לבקשת ידי-דו. כמו מרדכי היהודי, הגיע וייצמן אל המלך הכליכול שבועיים לפני מיבצע נחשון.

כשקמה המדינה, כעבור חודשיים, הכיר בה טרומן אישית, בניגוד לרצון כל פקדי דיו וקציניו, עוד באותו הלילה.

הפגנות

יחי השלום!

הדיבורים על מילחמה באים לרוב זמן רב לפני שמתחילה המילחמה ממש. כך מלמדת ההיסטוריה. על מדרגות קולנוע מוגרבי, השבוע, עוד בטרם הספיקו להי-שמע הדיבורים, כבר החלה המילחמה — למען השלום.

קבוצות פרחחים וסתם עוברי-אורח ש-

כסף, סיגריות ונעליים. לפני הגור-אם צצו עשרות סיסמות נגד המילחמה המונעת. תוך דקות ספורות נקרעו הפלך-טים. המוטות הפכו לכלי-נשק בידי שני המחנות. מיקונים ניסה עוד לקרוא: "לא להיכנס למהומות!" ונענה במטר של סיגריות בוערות, מטבעות כסף וקופסות-פח שהשליך בו הקהל. מישהו אף חלץ נעל והטילה לעברו.

עד מהרה החלו מתעופפים חצאי לבנים לעבר הגואם, ופעצו כמה מהעומדים לידו. מיקונים הספיק להחליט: "הפאשיזם לא יקום!" ונמלט אל תוך אולם מוגרבי. שרי-

המיפלגה והאזרח
זכויות של פיארדל, בלי חובות